

Seat No. : _____

DO-123
December-2013
M.A. (Sem.-I)
Gujarati : 402
ભારતીય સાહિત્ય મીમાંસા

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ધ્વનિનું સ્વરૂપ સમજાવી આચાર્ય આનંદવર્ધનનો ધ્વનિવિચાર સવિગત સમજાવો. **14**
અથવા
ધ્વનિનું સ્વરૂપ સમજાવી ધ્વનિના વિવિધ પ્રકારો નિદર્શનો સાથે સમજાવો.
2. વક્રોક્તિ સંજ્ઞા સમજાવી કુન્તકે ગણાવેલા વક્તાના પ્રકારોની નિદર્શનો સાથે ચર્ચા કરો. **14**
અથવા
આચાર્ય ભરતના રસસૂત્રને આધારે ભરતના રસવિચારનો પરિચય આપો.
3. અભિનવ ગુપ્તે કરેલી રસવિચારણા સમજાવો. **14**
અથવા
ભરતના રસસૂત્રની લોલ્લટ, શંકુક અને ભટ્ટ નાયક ત્રણમાંથી કોઈ એકે કરેલા અર્થઘટનની ચર્ચા કરો.
4. પ્રતીયમાન ધ્વનિના પ્રકારને આધારે વસ્તુ ધ્વનિ અને અલંકારધ્વનિ વિશે નિદર્શનો સાથે નોંધ તૈયાર કરો. **14**
અથવા
નોંધ લખો : (બંને)
(1) રસપ્રતીતિના વિધનો
(2) સાધારણીકરણ વ્યાપાર
5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. **14**
(1) સ્થાયી ભાવની વ્યાખ્યા આપો.
(2) વિભાવના પ્રકાર કેટલા અને કયા કયા ?
(3) ભરતે આપેલી રસનિષ્પત્તિની વ્યાખ્યા આપો.
(4) ઉત્પત્તિવાદ કોનો મત છે ?
(5) જન્યજનક સંબંધની ચર્ચા કયા આલંકારીકે કરી છે ?

- (6) શંકુકે કયા વાદની ચર્ચા કરી છે ? તે વાદનું નામ આપો.
- (7) ભાવકત્વ વ્યાપારની ચર્ચા કયા આલંકારીકે કરી છે ?
- (8) ભરત મુનિએ કેટલા રસની સંખ્યા આપી છે અને તે કયા કયા છે ?
- (9) ધ્વનિ શબ્દના કોઈપણ બે અર્થ સમજાવો.
- (10) ધ્વનિના પ્રકાર કેટલા છે તે જણાવી કોઈ એક પ્રકારનું દૃષ્ટાંત આપો.
- (11) 'વકોક્તિજીવીતમ્' કોનો ગ્રંથ છે ? તે કઈ ભાષામાં લખાયેલો છે ?
- (12) સાત્વિક ભાવોની સંખ્યા જણાવો.
- (13) વર્ણવિન્યાસ વક્તાનો અર્થ સમજાવો.
- (14) કુંતકે જણાવેલા કાવ્યના માર્ગો જણાવી તેના નામ આપો.
